

Олена Шуляк: «На сьогодні в складі партії «Слуга народу» близько тисячі партійців»

29 листопада 2021, 06:50

[«Слуга народу»](#) нині на роздоріжжі. Уже є всі шанси перетворитися на класичну «партію влади», яких новітня українська історія знала чимало – одноденки, від виборів до виборів. Але ще зберігаються шанси побудувати щось суб'єктне, самостійне. Останніх усе менше (через суто об'єктивні причини), проте вони є. Власне, головне наразі завдання для партії – підготуватися до чергових (сподіваємося, що до чергових) парламентських виборів у жовтні 2023-го. Де «СН» має продемонструвати власний ріст, незалежність від виборців, зрілість.

Для цього – знайти собі нового лідера; пояснити електорату, чим відрізняється від Разумкова, Гройсмана, Яценюка, Авакова; подумати, чим зацікавити «біло-блакитний» спектр; сформулювати пропозиції для потенційних союзників по коаліції в наступній Раді.

Над усім цим доведеться працювати [Олені Шуляк](#). Саме вона після обрання Олександра Корнієнка першим віцепікером очолила президентську політсилу.

Не приховує: «СН» доведеться реформувати. Відчутно. Чому новації не впроваджувалися раніше – тактично замовчує. Адже навіть визнання простого факту: [чисельність партії влади складає лише \(!\) тисячу членів по всій країні](#) – вже велика відвертість.

Втім, поки що планів багато: від заснування «етичної

комісії», яка реагуватиме на зашквари «слуг», до залучення молоді в політику через проведення екскурсій і не тільки.

LB.ua поспілкувався з новою очільницею «СН» Оленою Шуляк для того, щоб розставити всі крапки над «і». А ще – зрозуміти не/готовність партії конкурувати на електоральному полі.

Також зазначу: зважаючи на попередній досвід, пані Олена є експерткою в питаннях будівництва, міської забудови, ДАБІ - про це також поговорили в другій частині інтерв'ю, яка вийде незабаром.



Фото: Макс Требухов

«Починати готуватися до виборів «СН» потрібно було ще вчора»

Як і від кого ви отримали пропозицію очолити партію «СН»?

Посада голови партії – це привілей, не нагорода. Для мене це

величезна відповідальність і можливість виправдати сподівання команди. Не варто це розцінювати як задоволення власних амбіцій.

У нас відбулася важка розмова з [Олександром Корнієнком](#) і [Давидом Арахамією](#). Ми вже зрозуміли, що парламентська реформа за два роки ні на крок не просунулася, жоден з визначених нами пунктів не виконано. Тому Олександр вирішив сконцентруватися 24/7 на роботі в парламенті, і постало питання, що робити з партією. Давайте чесно: до виборів залишилося менше ніж два роки. І починати готуватися до них потрібно було ще вчора.

Зрештою, ми довго розмовляли. Потім були консультації, наради за участю Президента, який підтримав мою кандидатуру. Ну і результат ми бачили на з'їзді. Я була єдиною кандидаткою на цю посаду - інших з'їзд не висунув, тому мене оголосили очільницею "Слуги народу" одностайно.

У якому стані ви приймаєте партію?

Справи приймаю досі. Останні два тижні я в них заглибилася, розбиралася з певними речами. У партії дуже вдало і сильно сформований виконавчий орган, де працюють секретарі за напрямками. І кожен секретар готував мені такий transition book для того, щоб передавати певні справи. Звичайно, почали зі статуту, з організаційної структури, зі звітів НАЗК. На сьогодні НАЗК дуже жорстко контролює всі вимоги до [фінансування політичних партій](#), а фінансування нашої - це більш ніж 300 мільйонів гривень на рік. Тому я передивлялася фінансову звітність, юридичний супровід і решту речей, пов'язаних з організацією цього процесу.



Фото: sluga-narodu.com

Наступний крок - глибокий аудит чи інвентаризація. Це будуть справи на рівні обласних організацій. У нас 24 обласні і дві міські. Є певні організації на місцевому рівні, але ми будемо починати з того, що кожна обласна організація зробить відповідний звіт. Про це я говорила на з'їзді і просила підготувати такий звіт для того, щоб їх винести вже безпосередньо на збори кожної обласної організації.

Наступного тижня ми зберемо Національну раду громад, куди входять керівники обласних організацій, і почнемо з відвертого діалогу. Тому що не можна сказати, що в партії на регіональному рівні все добре, що команди працюють злагоджено. З того часу, як стало зрозуміло, що я - основний претендент на голову партії, отримала десятки різних меседжів про те, що треба поліпшувати, а що терміново змінювати. Деякі колеги на мене навіть образилися через те, що я на з'їзді розказала про Кіровоградську область, яка є на мапі України, але в контексті "Слуги народу" її немає.

Це ж у Кропивницькому партійний офіс зареєстровано за адресою СТО?

Так, на жаль, були такі прецеденти. Нашої політичної партії на мапі Кіровоградської області взагалі немає.

«СН» при владі вже понад два роки. За цей час – з погляду того-таки партбудівництва – можна було багато що встигнути. Але цього не сталося. Чому?

Мені здається, було багато чого зроблено.

Тільки щось я цього не почула.

Мені не зовсім коректно відповідати на питання, що відбувалося за ці два роки і чому ми йшли саме таким шляхом. Але в нашої партії є своя історія.



Фото: facebook/Слуга Народу

Дійсно, спочатку був обраний Президент, потім парламент, зрештою, з нуля почалося партійне будівництво. І цей початок - це, мабуть, найважче. У Олександра Корнієнка було своє бачення, він робив те, що вважав за потрібне. На сьогодні створено регіональні організації, започатковано десятки різних проєктів, які допомагають працювати і в регіонах, і на центральному рівні.

У вас немає жодного свого очільника обласного центру!

Обласного немає, але є 6300+ місцевих депутатів. З ними потрібно працювати. Вони повинні бути на постійному зв'язку з очільниками обласних організацій і в контакті з народними депутатами. Учора ми проводили нараду з секретарями, які відповідають за регіональний напрям, і саме питання цієї тісної комунікації на всіх рівнях: місцеві депутати, обласні депутати, народні депутати, представники обласної державної адміністрації - виявилось слабкою ланкою, яку потрібно підсилювати.

Місцеві депутати і партійна робота – це не те саме.

Так, але вони можуть і повинні бути долучені до політичної команди, правда ж?

Теоретично. Добре, давайте так: от ви приймаєте справи, які самі KPI ставите перед собою та на який термін?

Розкажу спочатку про основні принципи трансформації партії. Ми ще обговорюватимемо їх з партійцями - вони можуть бути доповнені чи зменшені або що.



Фото: sluga-narodu.com

Перший принцип - партія повинна стати майданчиком для обговорень на всіх рівнях. У нас не вистачає дискусій з урядовцями, парламентом, експертним середовищем для того, щоб напрацьовувати якісні рішення. На сьогодні такий майданчик відсутній. Партія може бути такою "точкою зборки", де всі рішення можуть активно обговорюватись. А потім уже безпосередньо втілюватись через законодавчі чи через урядові ініціативи.

Друге - у нас слабка комунікація зі своїми виборцями на різних рівнях, щоб доносити те, що ми робимо. У нас немає своїх медіаканалів. Немає якоїсь сильної системи, де ми можемо ухвалити рішення і якісно його прокомунікувати, розповісти, що ми робимо і навіщо. Немає зворотного зв'язку, щоб отримати з кожного району, регіону сигнал, чи все ми так робимо.

Третій принцип. У партії є два крила - «Зе!Жінки» і «Зе! Молодіжка». Це величезна кількість активних, молодих, амбітних людей з певними баченнями, з різними можливостями

долучатися, і вони хочуть працювати активно на різних етапах. Саме ми можемо стати тим кадровим резервом. Я колись займалася схожим резервом у проєкті «Люди важливі». Але його сповна не вдалося втілити в життя.

Чому ж не вдалося? Он, [Гончарук цілим прем'єр-міністром став](#).

Гончаруку вдалося. Але для тієї тисячі порядних людей, професіоналів, яких ми обирали, проєкт був не зовсім вдалим.



Фото: Макс Требухов

Слухайте, кожен 10-й у списку «Слуги народу» - від BRDO та/або «Люди важливі». Кожен десятий!

Так. Але дуже мало людей з цього “кадрового резерву” потрапили на посади чи були долучені до певних процесів.

І чому? Були ж усі можливості.

Я говорила з Олексієм Гончаруком, і з'ясувалося, що тоді не було нагальної потреби залучати саме цих людей. Але сьогодні бачу шалену нестачу професіоналів на різних рівнях - і на місцевих, і в громадах. Знайти фахівця – величезний челендж. Когось, хто розбирався б, приміром, у сфері містобудування або в архітектурі для того, щоб займатися плануванням громад і втілювати в життя стратегії на рівні регіонів. Тому партія точно може знаходити таких людей, навчати і супроводжувати кар'єрними сходинками.

Але перше, що я, скоріш за все, зроблю на посаді - перезавантажу керівні органи. У березні в нас був з'їзд. Обрали Національну раду громад і політичну раду партії. Національна рада громад збирається, ухвалює певні рішення і є активним керівним органом. А з політичною радою вийшло не зовсім так, як передбачала її архітектура.

По-перше, велика кількість людей. Спочатку планувалося, що до неї будуть входити 60 людей, потім на з'їзді Олександр Качура запропонував 73 людини. Потім «з голосу» надійшла ще величезна кількість різних пропозицій щодо членів політичної ради. Принцип, коли так подаються кандидатури, не є правильним. Потрібно обговорювати, ухвалювати рішення, бачити і розуміти, що людина робитиме, як долучатиметься до роботи у вищому керівному органі партії.

Коли я приймала справи, побачила, що Мін'юстом в політраді зареєстровано 56 осіб. Тобто з березня до листопада політрада не змогла доукомплектувати сама себе. Це говорить про те, що оперативно, ефективно, швидко орган цей працювати не може. Тому я пропонувала створити такий оперативний орган, як президія політичної ради. Чи це справді буде так, я ще не можу сказати на 100%. Потрібно провести консультації з членами політради, членами Нацради громад, щоб напрацювати нове бачення. Уже є досвід, ми можемо виконати роботу над помилками для того, щоб керівні органи партії були ефективними.



Фото: [facebook/Yevheniya Kravchuk](https://www.facebook.com/Yevheniya.Kravchuk)

Що ми точно робитимемо - створимо умовно дисциплінарну комісію (назва може бути іншою). Я пропоную її як вищий орган партії. На базі нашої фракції в парламенті ми обговорювали можливість створення так званої етичної ради. Навіть розробляли положення, але це нічим не закінчилося.

Партія перебирає на себе ініціативу створення дисциплінарної комісії чи етичної ради, яка могла б займатися аналізом, винесенням певних рекомендацій, що робити в різних гучних і не дуже зашкварах чи то народних депутатів, чи то депутатів місцевих рад. Будьмо чесними, скандали є. Ми інколи на них дуже пізно реагуємо, інколи не реагуємо взагалі. Хто повинен формувати реакцію? Яким чином? За якими принципами? Це ніде не прописано. Тому створення цієї дисциплінарної комісії на часі.

Ще ставлю за мету розробити і впровадити в життя нові формати взаємодії з фракціями. У нас є фракція у Верховній Раді. 800+ фракцій у місцевих радах.

...Далі. Ми вже зробили перший крок - перед з'їздом проаналізували з командою програму, з якою ми йшли на вибори. Обрали десяток ініціатив, які знаходяться в умовній "червоній" зоні. Тобто це задекларовані ідеї, які ми ще не реалізували попри те, що більше ніж 40% анонсованого «Слугою народу» вже виконано. Усе одно є ті речі, які ще потрібно впроваджувати. І на з'їзді в мене була пропозиція до фракції з вимогами негайно розробити (якщо не розроблені) такі законопроекти, внести їх на розгляд до парламенту і проголосувати всім складом депутатської фракції.

Йдеться щонайменше про три законопроекти. По-перше, це запровадження жорсткого покарання за корупцію в Збройних силах і в Міноборони. Це вимога виборців, зафіксована в програмі партії.

Друге – це те, що ми обіцяли нашим освітянам: повинні бути зрозумілі програми підвищення заробітної плати. Якщо на наступний рік ми передбачили [в бюджеті підвищення заробітних плат для працівників медичної системи](#), то з освітянами не так добре. Зрозуміло, що бюджет не може охопити всі витрати, які потрібно робити в країні, але стратегічне розуміння, програма має бути.



Фото: facebook/Слуга Народу

Ну і третє – пенсійна реформа. Два роки ми говоримо про пенсійну реформу, про другий рівень накопичувального страхування. ["Друга пенсія"](#) ще ми її називаємо. Є комітет. У комітеті напрацьовано законопроект. Його відправили на повторне перше читання. Переробили, погодили з Міністерством фінансів, з усіма стейкхолдерами, хто має стосунок до цієї реформи. Але він не розглядається комітетом, не виноситься до зали. Звичайно, що комітет складний - там і представники «Батьківщини», і Наталія Королевська з ОПЗЖ. Звичайно, в опозиції завжди буде своє бачення таких чутливих соціальних тем. Але якщо в нас у програмі зафіксовано ухвалення пенсійної реформи, чи «другої пенсії», потрібно до неї більш рішуче йти. Якщо треба - переконувати фракцію. Якщо треба - працювати на рівні комітету чи уряду. Я хотіла б, щоб ми цей процес інтенсифікували.

Мені здається, що аналогічно можна почати працювати з фракціями на місцевому рівні. По-перше, всі рішення повинні

моніторитись. По-друге, політична партія може надавати фракціям свої вимоги і вимагати від них ухвалювати ті чи інші речі, пов'язані з розвитком регіонів.

Так, ви багато чого зараз окреслили, давайте по порядку з усім розбиратися. Не секрет, що люди обираються до місцевих рад під прапорами тієї чи іншої політичної сили доволі кон'юктурно. Не тому, що вони ідеологічно підтримують ОПЗЖ, «Слугу народу» чи БПП. Просто та чи інша партія має потужний вплив у цьому регіоні. Сподіватися, що вони підтримуватимуть вашу програму, дещо наївно.

Не вважаю, що це наївно. Зрештою, всі місцеві депутати заходили під брендом «Слуга народу».

Ну то й що?

Ми повинні проаналізувати діяльність кожного депутата, й обласні організації вже отримали таке завдання. Саме минув рік (від місцевих виборів. - С.К.), час подивитися, в якому фарватері місцеві депутати. Ці звіти покажуть, чи виконують вони обіцянки, які на себе брали. Якщо ні, з ними можна вже з весни прощатися - чинності набуває [імперативний мандат](#). Наразі прекрасний час для того, щоб підготуватися й проаналізувати роботу кожного. Я, взагалі, прихильниця імперативного мандата. Мені дуже хотілося б, щоб і на рівні Верховної Ради він працював, але ми розуміємо, що 300 голосів у залі ми ніколи не зберемо. Але якщо імперативний мандат запрацює на місцевому рівні, його треба починати застосовувати, грамотно й виважено. Потім приєднати дисциплінарну комісію, яка також може бути тим фільтром чи тим органом, який надасть свої рекомендації, що робити в тому чи іншому випадку. І якщо місцевий депутат обрав не рекомендований партією курс, він не має бути представником нашої політичної сили.

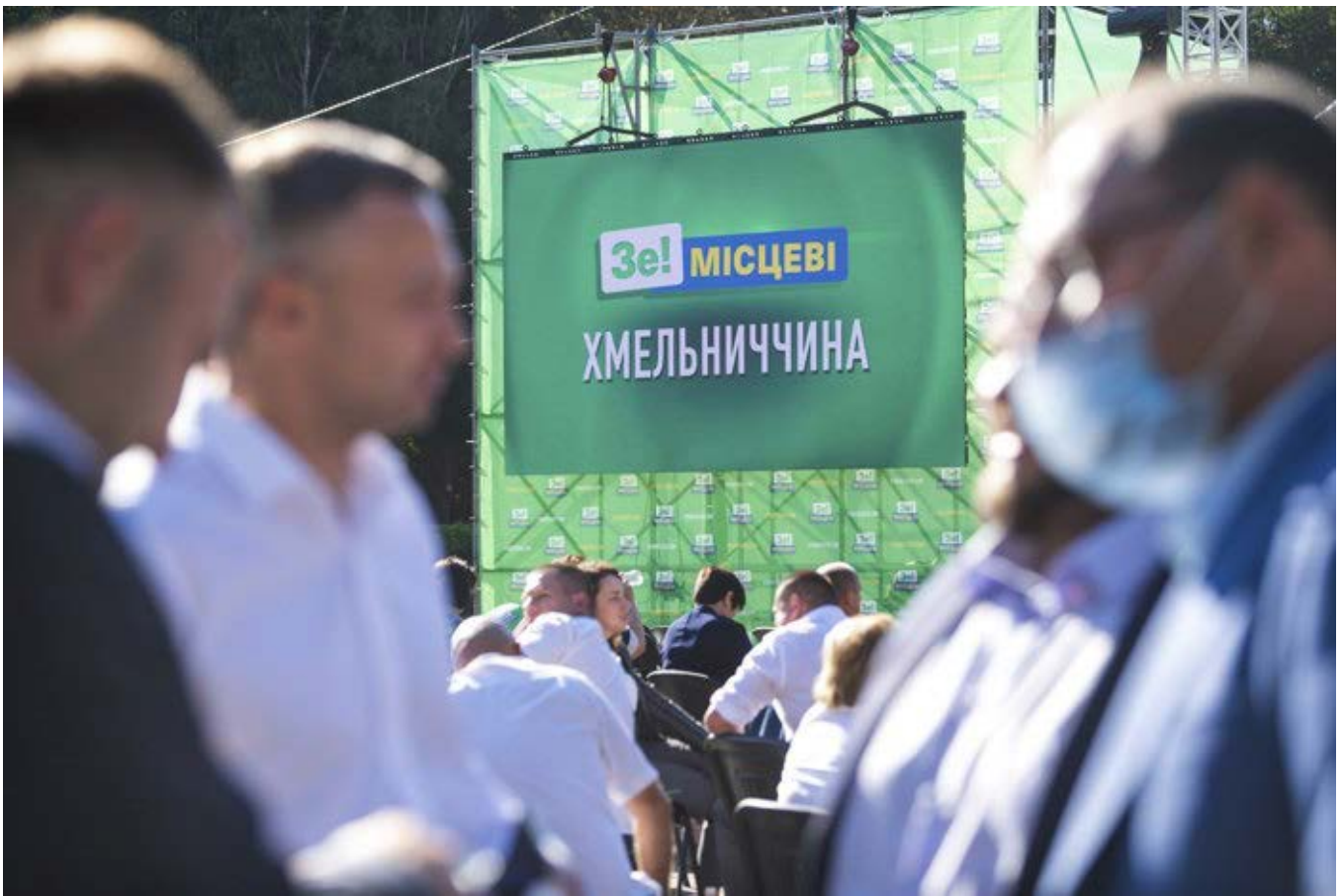


Фото: facebook/Слуга народу

Далі ви сказали, що прагнете зробити партію "майданчиком для дискусій", бо Кабмін, парламент і місцева влада одне одного не чують. У вас свій уряд, своя монобільшість, президентська вертикаль. Чого вам ще не вистачає, щоб порозумітися!?

Мабуть, не вистачає чіткої, зрозумілої активної комунікації для обговорення питання.

Що таке "активна комунікація"? Я не розумію.

Наведу приклад. Пенсійна реформа. Два роки минуло. Чому не було інтенсивних обговорень? Чому цей законопроект не виносився в зал? Чому ми, наприклад, не обговорюємо податок на виведений капітал?

Дійсно, чому?

Думаю, потрібно запитувати в нас як у політичної партії, чому ми

не організували такий майданчик для дискусії? Чому не робимо ці перемовини? Думаю, можна спробувати це зробити на базі партії. У цьому немає нічого поганого.

Окей. Етична рада. Зашквари з депутатами почалися від самого початку. Як сказав [Корнієнко нам в інтерв'ю](#): якщо з 250 депутатів 25 будуть "косячити", це вже велика цифра. Два роки ви їх не чіпали, не виключали з фракції, тому що, очевидно, боялися розхитати монобільшість. Невже зараз ситуація змінилася? Узяти хоча б Трухіна (влітку [автомобіль, за кермом якого був депутат, спричинив аварію](#), у якій постраждали шестеро осіб, зокрема, двоє дітей і голова Комітету арбітрів Федерації футболу України. Низка ЗМІ оприлюднила інформацію про те, що за кермом був Трухін, однак потім цю інформацію видалили. - С.К.)...

Який є очільником Полтавської обласної організації і членом Національної ради громад, яка є вищим керівним органом партії.



Фото: Чесно

Тобто це поважна людина і не треба її чіпати?

Ні. Я про те, що випадок з Трухіним потрібно розглядати на дисциплінарній комісії.

Якщо правоохоронні органи три місяці нічого не розслідували, навряд чи дисциплінарна комісія зможе зарадити. Вибачте, це смішно.

Дисциплінарна комісія точно може вислухати сторони, може брати додаткову інформацію, і взагалі не потрібно боятися обговорювати... Мені здається, що ми боїмося вести дискусію всередині навіть про те, що відбулося з Трухіним чи з тією ж Галиною Третьяковою. Помилки потрібно визнавати.

Вам не здається, так і є. Моделюємо ситуацію. Ви запрошуєте Трухіна на дисциплінарну комісію і питаєте: "Чому відбулася аварія?" Він каже: "Ви що, ніколи в аварії не потрапляли?" Ви йому: "Мабуть, ви були у стані алкогольного сп'яніння". А він вам: "Та ні". Матеріалів справи немає. Аргументи скінчилися. Далі що?

По Трухіну, мабуть, уже минув час, і матеріали справи повинні з'явитися.

Ага. Ви ж розумієте, що їх не буде?

Ні, не розумію. Упевнена, що вони будуть. Що Національна поліція чи той орган, який цим займається, надасть своє бачення.



Фото: Макс Требухов

Гаразд. Викликаєте ви Галину Третякову. Кажете їй: “Про померлих не можна так говорити ([Третякова прокоментувала в партійному чаті смерть колеги Полякова](#) словами "одним ворогом менше". - С.К.)”. А вона вам: “Свобода слова”. Знову аргументів зась.

Інколи треба пояснювати, чому не можна так говорити.

Ми повертаємося до того, з чого почали нашу розмову. Про комунікацію і про спілкування. Я впевнена в тому, що можна говорити...

Яка фінальна мета?

Давати належну оцінку, давати рекомендації, взагалі реагувати. Тому що за ті зашквари, в які інколи потрапляють наші народні депутати, вони ніколи не понесуть ні кримінальної, ні

адміністративної відповідальності. Ми ж з вами це розуміємо. Але вони можуть нести якусь політичну відповідальність.

Дисциплінарна комісія може рекомендувати зняти людину з посади чи - у випадку місцевих депутатів - позбавити їх мандата.

Узагалі те, як буде працювати ця дисциплінарна комісія, ще обговорюється з іншими членами політради і Національної ради громад. Потім буде відпрацьоване положення з певними критеріями до тих людей, які повинні входити до цієї дисциплінарної комісії, і до самого механізму, як усе повинно працювати. Але те, що орган, який буде реагувати на всі наші зашквари, потрібен - це 100%.



Фото: sluga-narodu.com

Галині Третяковій далеко не двадцять років. Навряд чи людину в такому віці можна «перепрошити». Вона або сама розуміє, або ні. Крапка. Ви їй сьогодні поясните про “дітей низької якості”, вона покиває головою, а завтра ляпне про Полякова. Або щось інше викине.

Або не викине.

Окей. Інший приклад. [Антивакцинатор Юрій Камельчук](#).

Людина вважає, що коронавірусу не існує. І своєю поведінкою дискредитує дії влади і партію загалом. Що з ним робити? Правових методів немає. Відсторонити його від засідань ви не можете.

Добре, що ми з вами обговорюємо такі зашквари, як Юрій Камельчук і його ставлення до вакцин. Але можуть бути інші зашквари, пов'язані з неправильним ухваленням рішення або, не дай боже, з корупційними діями. Ці речі набагато страшніші.

«Досі не можемо знайти заяву Разумкова на вступ до партії»

Ви намагаєтеся навести лад, а з іншого боку - розхитуєте свою ж монобільшість. Покараєте когось на місцевому рівні в Харківській області, на це подивляться ваші депутати в Запорізькій області і подумують: "Та нащо воно нам треба". Про парламентську фракцію годі й говорити. А вона зараз геть не така монолітна, як два роки тому. Ви усвідомлюєте ризики того, що пропонуєте?

Два роки ми живемо в тезах, що монобільшості немає, зараз усе розпадеться. У фракції 241 депутат, це велика кількість людей, з деякими відносини складні через те, що люди дуже різні - різний світогляд, фах, вік тощо. Ці два роки ми намагаємося знаходити компроміси, маневрувати.

Узяти, наприклад, «Голос» - там 20 людей. І двох років не минуло, а вони [розпалися на два маленькі «Голоси» - «Голос» і «Справедливість»](#). У нас таких 20 «Голосів». І якби ми не знаходили можливість правильно комунікувати, ми за два роки розпалися б точно разів із 20.

Але тієї солідарності, що була на початку, немає. Щоразу під стратегічні голосування потрібно шукати голоси, а часто й

Президенту підвищувати голос і нагадувати, що це він привів усіх у Верховну Раду, тож голосуйте за що вам говорять.

Ні, він не підвищує голос.



Фото: Макс Требухов

Ну, я гіперболізую. Загалом, моя думка зводиться до того, чи не розхитаєте ви своїми діями і так хитку монобільшість.

Якщо робити це мудро, то розхитати не можна.

У вас є мандат від Президента на рішучі дії?

У мене є мандат від Президента наводити порядок. А якщо порядок буде передбачати рішучі дії, то чому ні?

У вас є прямий контакт з Президентом?

Є.

Тобто ви можете самі йому подзвонити?

Можу прийти на нараду, на зустріч.

Як саме?

Через приймальню.

І він вас приймає?

Так.

Чи є на сьогодні [Дмитро Разумков](#) членом партії "Слуга народу"?

Мені досі незрозуміло. Поки що не можемо знайти його заяву.



Фото: Макс Требухов

На вступ чи на вихід?

На вихід не було. Якщо він був очільником партії, потрібна хоча б заява на вступ. Поки що ми не можемо її знайти. Але думаю, що розібратися з цим - питання часу. Думаю, треба поставити питання Разумкову, чи вважає він себе членом фракції політичної

партії «Слуга народу» в парламенті? Я дивилася, як підписані члени МФО: у графі "Членство у фракції" у Разумкова написано "01". "Нуль один" – це його номер по списку. Людина сама не вказала, він член фракції чи позафракційний.

У вас є фізично партійний квиток?

Немає.

Та-а-акс. Ну, його ні в кого з ваших немає.

Але я точно писала заяву на вступ.

У вас є статут.

Так.

У статуті – принаймні первинній його версії - написано, що членство в партії посвідчується наявністю партквитка. При цьому партквитка ні в кого немає. Звісно, у Разумкова теж. Можливо, слід усіх заново перереєструвати, чи як? Який вихід із цієї ситуації?

Чесно? Я не знаю, який вихід із цієї ситуації. Тільки входжу в курс справ, надалі буде їх аудит, а вже після цього - низка рішень.

Питання до вас як до голови партії: чи потрібно сьогодні провести аудит людей, які дотичні до партії?

Так. У мене є інформація, що на сьогодні в нас близько 1000 партійців.

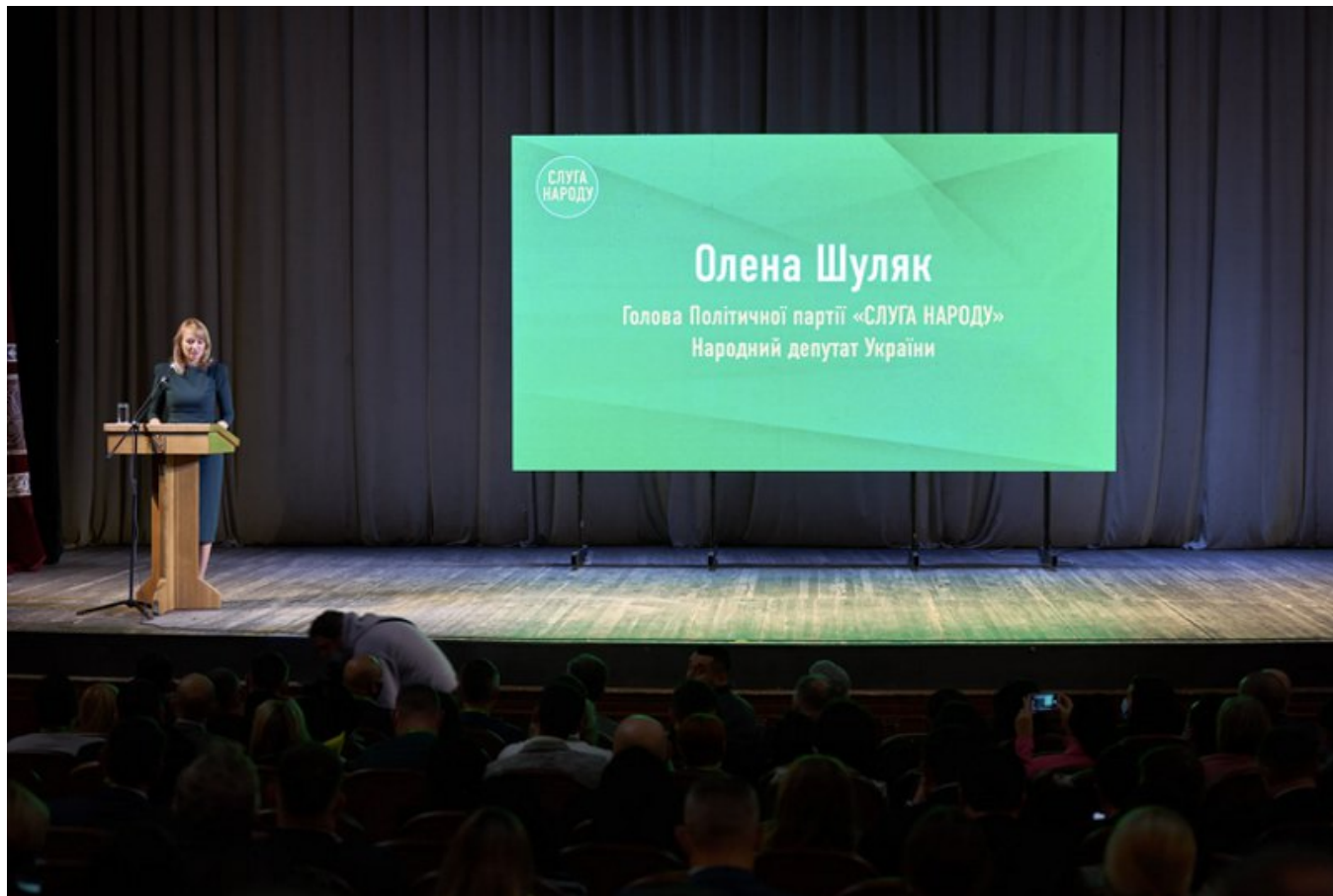


Фото: sluga-narodu.com

Усього лише?

Так. Ця інформація надана виконавчим органом.

Чому тільки 1000?

Це ті, хто є членом партії. Не всі місцеві депутати є членами партії, не всі народні депутати є членами партії, не всі голови громад є членами партії, але треба розібратися, скільки цих людей, хто бажав/не бажав ще вступати.

Перше, що потрібно робити – починати з аудиту активів самої партії.

Мда... Партія влади на тисячу членів... З Разумковим що робити? Потрібно позбавляти його мандата, на вашу думку, чи ні?

Я розділила б це питання на дві частини. Перша – юридична, чи не/

можливо це з правової точки зору. Здається, «Опора» робила такий аналіз. І, звичайно, це можливо.

Друга сторона – етична. Чи вважає сам Разумков, що має скласти мандат, чи це потрібно робити нам? Це вже питання його внутрішнього барометра совісті. Я точно не можу прийняти це рішення одноосібно. Можу лише сказати свою думку.

Так, питаю виключно вашу думку.

Не потрібно заважати людині показати себе в роботі. Нехай чесно постане перед виборцям. Він багато говорить про те, що зробить, для цього зареєстрував відповідне [МФО "Розумна політика"](#). А за жовтень потрапив до списку прогульників. Як ми можемо забрати в людини можливість проявити себе?

Ніяк. Як у спікера, особливого вибору в нього не було. А зараз він "нічийний".

Це питання більше до нього, яким він себе вважає. Позбавлення Разумкова мандата ми на з'їзді не обговорювали. Хоча чули відповідні заяви від різних людей з різних ефірів, що Разумкова на з'їзді готуються позбавити мандата. Проте таких обговорень у нас не було. Але, мабуть, комусь було вигідно роздмухувати цей скандал, щоб надати йому значущості.



Фото: Макс Требухов

Якщо до складу об'єднання Разумкова увійдуть ще хоча б 10 "слуг", почнуться питання до складу монобільшості.

Якби він створив у парламенті депутатську групу... МФО у нас більше ніж 120.

Депутатська група - крок наступний. І річ же не в кількості МФО.

Наприклад, я очолюю МФО «За велике будівництво», яка налічує 228 членів. Сказати, що це якась більшість, яка голосує за всі закони, - ні. Але від тих, хто підтримує розвиток сучасного будівництва в Україні, ми отримали великі показники голосування і співавторства в законопроектах.

«Виборця не обдуриш – на соціалістичному популізмі ти нікуди не виїдеш»

Поговорімо про підготовку до виборів. Вони, як ви сказали,

за два роки.

Менше ніж за два.

Це якщо за Конституцією, але ж можливі варіанти.

Ми - за Конституцією.

Тобто не буде такого, що президентські відбудуться швидше, ніж парламентські?

Поки що я бачу, що це 2023 рік (наша розмова записувалася ще до того, як Президент Зеленський заявив на пресконференції: якщо депутати вважатимуть за потрібне, вони можуть звернутися до Конституційного Суду щодо можливості зміни черговості виборів. - С.К.).

Для того, щоб конкурувати в політичному електоральному полі, потрібно дуже чітко розуміти запит вашого виборця. Звісно, у 2019-му голосували не за вас, а за Президента Зеленського, за будь-яку людину, яка мала приналежність до «Слуги народу». Під цим прапором можна було зайти будь-кому. Що в результаті ми і побачили. Зайшли й гідні люди, й незрозуміло хто.

Своєрідний зріз суспільства. Але жодної людини, яка мала політичний досвід. Жодної людини, хто був народним депутатом, у нас у команді не було.



Фото: facebook/Vitalik Bezgin

**Ви ж розумієте, що ця ситуація більше не повториться?
Принаймні для вас. Чого бажає ваш виборець? Що ви можете
йому запропонувати?**

Упевнена, виборець хоче, щоб обіцянки, які ми давали, були виконані. Виборця не обдуриш – на соціалістичному популізмі ти нікуди не виїдеш.

Ха! 1000 гривень за вакцинацію - це не популізм?

Ні.

Що ж тоді?

Можна різні методи використовувати, щоб стимулювати вакцинацію. Пробували по-різному: закликали, говорили, давали відео, соціальну рекламу, виходили з інфографікою, говорили в засобах масової інформації. Намагалися активно комунікувати. Не

завжди виходило на 100% ефективно.

Величезна кількість молоді не хоче вакцинуватися - якщо не помиляюсь, більше ніж 40%. У мене дочка, їй 20 років, вона вакцинована. Але я бачу, який активний спосіб життя вони ведуть - постійно десь зустрічаються, гуляють, нічні клуби, поїздки. Це підвищує рівень розповсюдження вірусу. І яким чином можна ще простимулювати молодь, щоб вона зробила ці дві дози вакцини? Тому це не популізм. Ми говоримо про здоров'я. Чому б не використовувати такі можливості з боку держави?

Чому їх не було використано ще пів року тому, коли почалася активна вакцинальна кампанія?

Мабуть, було декілька причин. Перша - кінець року, підбили підсумки, є залишок від дохідної частини бюджету, бюджет перевиконаний.



Фото: sluga-narodu.com

І якщо ці гроші не використати, вони пропадуть?

Їх потрібно використати з розумом. То чому 3 мільярди не використати цього року на підтримання, з одного боку, кампанії вакцинації, з іншого боку – індустрій, які найбільше постраждали.

Найбільш уразливий прошарок населення – це люди старшого віку. Для них ця історія ні про що. Кабмін оприлюднив критерії отримання цієї тисячі гривень - реальних грошей люди не отримують, лише можливість купити квитки у кіно/театр, на потяг/літак. Більшість це дратуватиме, що викличе негативний електоральний ефект.

Давайте по черзі. Законодавче поле для цього рішення ще не сформоване - законопроект не прийнятий у другому читанні. Я не бачила критеріїв, які оприлюднив уряд, але знову повертаючись до початку нашої розмови про дискусійний майданчик на базі нашої партії, ці критерії можна обговорити і переробити.

Ви серйозно? Учора про них заявив Президент, до того - уряд. А ви пропонуєте їх переробити? Що у вас там узагалі відбувається?

Закон про розподілення коштів ще не прийнятий.

Ну, звісно. Як я розумію, у Президента виникла ідея, він її оприлюднив. А далі вже не його клопіт.

Далі потрібно зробити так, щоб цей механізм працював і щоб літні люди, якщо в них є бажання, також отримували ці гроші. Взагалі, ідея Президента була в тому, що неважливо, скільки тобі років, якщо ти вакцинований, цю 1000 гривень можеш використати.

Але ж можна було її зробити більш продумано.

Думаю, що ця програма запрацює, як непогано запрацювала [через «Дію» виплата підприємцям по 8 тисяч гривень](#). Згадайте,

чи хтось, хто отримав цю виплату, говорив, що вона була зайва. Ні. Так давайте зустрінемося через три місяці і побачимо результати. Було б ще непогано подивитися, наскільки програма допомогла саме українським індустріям. Тому що ми точно не хотіли б підтримувати споживання імпорту, а просто підтримати наші кінотеатри, фітнес-центри, туризм, послуги транспорту. Давайте згодом поговоримо на цифрах і на прикладах.



Фото: Макс Требухов

«Якщо ми не зможемо утворити монобільшість, потрібно буде утворювати коаліцію»

Повернімося до партії. Ми говорили про те, що ви можете запропонувати виборцю. Ви сказали, що люди чекають на виконання обіцянок і що популізм більше не пройде.

Я сказала, що потрібно працювати і виконувати обіцянки. Виборець точно розбереться з тим, що не/виконано.

Тепер ви - влада, і ставлення до вас вже не буде таким, як на

початку.

Звичайно.

Перед нашою зустріччю я перечитувала [інтерв'ю](#) [Олександра Корнієнка](#), яке він нам дав перед призначенням віцеспікером. Там він говорить про те, що "Слуга народу" все одно є партією Президента. Але ж якщо її рейтинг почне стрімко падати, Президенту вигідніше від вас відхреститися, а то й повісити якісь проблеми, щоб самому вибілитися. Що з цим робити?

Рецепт дуже простий. Потрібно перезавантажуватися, трансформуватися, працювати. Робити те, що обіцяли. Для цього сьогодні в нас є все.

Ви не вважаєте себе баластом Президента?

Ні.

З 2004 року електоральне поле ділиться на дві умовні частини – "біло-блакитну" і "помаранчеву", демократичну. У демократичному полі дуже велика конкуренція і щільність. Важливим є питання стратегії відмінностей від тих самих Гройсмана, Яценюка, Арсена Борисовича, Дмитра Разумкова.

Усіх перерахували з ["Блоку РАЯ"](#).



Фото: wikipedia.org

Не думаю, що вони об'єднаються блоком. Є ще «Удар» Віталія Кличка, який зараз дуже активно працює в регіонах, Юлія Володимирівна, ті, хто з'явиться на місці «Самопоміч»-«Голосу». Чим ви наразі відрізняєтесь, крім того, що ви влада?

Українці зробили вибір, коли були президентські і парламентські вибори. Головна відмінність у тому, що ми - нові, без політичного досвіду і з чіткою програмою певних реформ. Багато речей ми робимо вперше, навіть якщо вони не є дуже популярними. Ринок землі, цифровізація, розбудова інфраструктури в таких масштабах – це не тільки дороги, але й соціальна, спортивна інфраструктура. Величезний системний проєкт на всю Україну робиться вперше.

Коли у 2015 році 193 країни написали 17 цілей сталого розвитку, першою з них було подолання бідності. Україна на сьогодні –

найбідніша країна Європи. І ті речі, про які я зараз говорила: цифровізація, доступ до державних послуг, інфраструктурні проекти, відкриття ринку землі, перетворення держави з карателя в сервісну функцію – це якраз про те, щоб Україну потроху виривати з того, куди вона була загнана протягом останніх років. І саме такими речами хотілося б відрізнитися.

Якщо ви більше не зможете утворити монобільшість, з цим виникнуть проблеми.

Якщо ми не зможемо утворити монобільшість, потрібно буде утворювати коаліцію, але треба чітко розуміти, з ким.

З ким?

Точно не з ОПЗЖ. Ми не знаємо, які партії пройдуть до парламенту. Зараз точно ніхто не спрогнозує, які будуть рейтинги і чи взагалі зайдуть якісь нові сили чи політичні проекти, як ви їх називаєте.

Скільки ви можете взяти відсотків на виборах?

За два роки до виборів сказати, скільки набереш? Це неможливо. І взагалі говорити про рейтинги в міжвиборчий період не дуже коректно.

Згодна. Але мала у вас запитати.



Фото: Макс Требухов

«Усі чітко розуміють, що 250 народних депутатів від партії «Слуга народу» в парламенті більше не буде»

У 2019-му ви серйозно “відщипнули” від ОПЗЖ, оскільки у Володимира Зеленського не було чіткої зовнішньополітичної ідеології та яскраво вираженого розуміння щодо російської/української мови. Його підтримали навіть виборці ОПЗЖ. Чи є в партійній стратегії щось, що націлене на залучення цих виборців уже в нових умовах?

На з'їзді в березні у нас була презентована Доктрина політичної партії «Слуга народу». Це така модернізована версія програми, яка опрацьовується всіма регіональними обласними організаціями. Ми отримуємо різні фідбеки. Пізніше вона буде затверджена на з'їзді з урахуваннями різних стратегій і того, [що ми обговорювали в Трускавці](#). Тоді зможу більш точно сказати вже від партії саме з цього блоку.

Але складається враження, що ви досі не стали “своїми” для вираженого патріотичного флангу, хоча риторика Президента дуже сильно змінилася в плюс. Але й не стали “своїми” для “біло-блакитного” флангу. Тобто зупинилися десь посередині - і не вдома, як то кажуть, і не одружені.

Нам дуже хотілося об'єднати всю країну. Ми говорили про те, що хочемо її зшити не словами, а справами. І коли ми почали будувати дороги – процес зшивання полетів.



Фото: фейсбук Слуга Народу

Неодноразово доводилося чути від ваших соратників, що на майбутніх виборах ви робитимете ставку на людей, які голосуватимуть уперше, досягнувши на той момент 18-річного віку. Це так?

Те, що ми не залишаємо без уваги молодь – це точно. До проєкту «Зе!Молодіжка» долучається велика кількість людей в регіонах. Молодь теж хоче щось робити.

Думаєте, на виборах це зіграє якусь роль?

Насправді молодь є не дуже активною. Вони не дуже хочуть брати участь у виборах. Якщо нам вдасться попрацювати з тією

частиною електорату, це буде тільки плюс.

Як ви будете з ними комунікувати? Через Instagram?

Думаю, що Instagram - не єдиний інструмент, через який можна комунікувати. Зараз ми комунікуємо з молоддю через речі, пов'язані з навчанням, наприклад, екскурсії.

Екскурсії?!

Так. Проводяться екскурсії. «Зе!Молодіжка» працює навіть для того, щоб показувати якісь освітні речі. Серйозно.



Фото: facebook/ЗеМолодіжка

Депутатка партії «Слуга Народу» Роксолана Підласа провела зустріч з учнями Черкаського фізико-математичного ліцею у Верховній Раді.

Ви реально думаєте, що повели їх на екскурсію, а вони за це за вас проголосують?

Можливо, не проголосують, але будуть долучатися до того, щоб допомагати команді. Якщо вони братимуть участь у виборах як помічники, волонтери, чому ні? Якщо їм цього хочеться.

Навіть не знаю, що тут сказати.

Давайте зустрінемося через пів року і побачимо, на якому рівні будуть процеси в партії, кого ми залучимо для того, щоб говорити про результат. Я розумію, що всі хочуть швидких результатів, що для цього потрібно працювати 24/7, залучати величезні командні ресурси, але про результати зарано говорити.

Місцеві еліти на майбутніх місцевих виборах шукатимуть спосіб вбудуватися в систему, яка гарантовано заведе їх в органи влади. За чинною виборчою системою... До речі, вона буде мінятись?

Сподіваюсь, що не буде.

Якщо вона не зміниться, вам буде складно мотивувати людей вас підтримувати. Тому що гарантій того, що людина відпрацює і, вигравши, потрапить в орган влади, взагалі немає. Відповідно мотивація вас підтримувати, якщо ви партія влади з відповідним шлейфом, де й так багато "своїх", не дуже висока. Особливо в регіонах.

На сьогодні немає якогось єдиного рецепта, щоб зробити так, аби всіх мотивувати і підтримувати. Але ми можемо розуміти, хто, де, як і чому буде долучатися і який результат він отримуватиме від нашої взаємодії. Це все можна проговорювати, передбачати, аналізувати. І станом на сьогодні у «Слуги народу» все одно найбільша підтримка. Думаю, що до команди долучатимуться, якщо ми робитимемо правильні дії.



Фото: Макс Требухов

Зараз навіть ваші народні депутати розуміють, що далеко не всі потраплять у список.

У список не потраплять. Але чи тільки в список потрібно потрапляти? Чи не потрібно займатися роботою на рівні регіонів? Чи не потрібно займатися роботою на рівні громад? Якщо народні депутати, особливо мажоритарники, які зараз, наприклад, будуть розуміти, що вони потраплять в список, то не цікаво їм буде займатися регіонами?

Після Верховної Ради? Не думаю. Хіба що мають бізнес на цій території.

Це конкретні випадки, які потрібно обговорювати. Але на сьогодні, мені здається, всі чітко розуміють, що 250 народних депутатів від партії «Слуга народу» в парламенті не буде. Це правда.

Хто очолить список на парламентських?

Рано про це говорити. Ми ці питання навіть не обговорювали. Зараз потрібні менеджерські якості для того, щоб вибудувати систему.

Президент список очолювати не зможе.

Так, але він є і залишатиметься лідером цієї політичної сили.

Корнієнко говорив про плани залучати «відомих артистів, спортсменів» тощо. І це дещо дивно - ви п'ять років працюєте, маєте певні результати. Аж раптом якийсь спортсмен стає на чолі списку.

Важко коментувати, що мав на увазі Олександр. Можливо, те, що коли ми йшли до парламенту, люди об'єднувались навколо Володимира Зеленського. Це були і спортсмени, і фахівці з різних сфер. І вже потім усі разом працювали.



Фото: Макс Левин

Та ні. Він говорив, що список мають очолювати впізнавані

публічні особи, які не пов'язані з політикою. Але ця історія навряд чи знову спрацює.

Думаю, у людей залишатиметься запит на прихід у владу людей без політичного шлейфа.

Думаєте?

Так. На превеликий жаль, у суспільстві формується думка, що якщо ти займаєшся політикою або працюєш в уряді, то це не дуже поважна робота. Вона завжди має такий присмак...

Корупційного шлейфа?

Це наче не те, чим би хотілося пишатися. І мені особисто це не дуже подобається. Тому що хотілося б, щоб через політичну партію можна було реалізовувати амбіції і можливості людей, які захотіли б займатися політикою.

Чи міг раніше звичайний фахівець, умовний представник бізнесу просто зайти до парламенту.

Чому ні?

Коли це?

Подивіться на список минулої «Самопомочі». Там були суцільні представники бізнесу. Чи на список «Голосу».

Це невелика кількість. Масово ніхто б навіть про таке не мріяв. І, давайте чесно, «Слуга народу» знесла старі політичні еліти, коли зайшла до парламенту.

Але ті кваліфіковані люди, про яких ви говорите, у явній меншості. Більшість незрозуміло що робить у Верховній Раді.

Не більшість.



Фото: Макс Требухов

Нехай. Але 30% точно. І це дуже багато.

До парламентських виборів, коли я працювала в Офісі ефективного регулювання, ми робили дослідження, яке засвідчило, що лише 20% народних депутатів подають і працюють над законопроектами. Тобто 20% народних обранців роблять роботу за решту 80%. Цікаво, що покаже наша каденція. Але думаю, що лідерами з розробки законопроектів завжди буде невелика кількість народних депутатів. Попри каденції.

Олена Шуляк: «Робиш капітальний ремонт у школі? Неси. Будуєш дорогу? Неси»

30 листопада 2021, 06:55

Продовження. Першу частину великої розмови з новою очільницею партії «Слуга народу» [Оленою Шуляк](#) можете прочитати [тут](#).

В другій частині інтерв'ю говоримо про реформу будівельної сфери (профільна тема Шуляк), «наступницю» ДАБІ ДІАМ, відповідальність за руйнування історичної забудови.



Фото: Макс Требухов

Поговорімо про ДАБІ. У 2019 році ви стверджували, що [ДАБІ є однією з найбільш корумпованих структур](#). За вашою

оцінкою, на відкатах і хабарях у відомстві тоді заробляли близько 10 мільярдів гривень на рік. Уряд ініціював реформу ДАБІ - його перетворили на ДІАМ. І хабарі, за вашими ж словами, зросли втричі. У чому тоді сенс реформи?

Сенс реформи в тому, щоб ухвалити ключові базові законопроекти. Питання не в ДАБІ і не в ДІАМ. ДАБІ була наскрізь пронизана корупційними діями і нарешті ліквідована. ДІАМ – новий орган замість ДАБІ, в який не потрапила жодна людина, яка раніше мала стосунок до ДАБІ.

Але в нас ДАБІ делегувала ще повноваження на міста. Відтак при всіх органах місцевого самоврядування існувала своя «маленька ДАБІ». ДАБІ на центральному рівні розглядала великі об'єкти, а середні і малі йшли через органи місцевого самоврядування. І з 2011 року вийшло так, що вибудувалася така корупційна система, що ти не отримаєш дозвіл чи не введеш будинок в експлуатацію, якщо не занесеш хабаря. Це стосувалося не лише житлового будівництва чи приватного замовника – це стосувалося всього. Ти робиш капітальний ремонт у школі в якійсь громаді? Неси. Будуєш дорогу? Неси. Це призводило до того, що навіть Укравтодору простіше було оформити не капітальний ремонт дороги, а поточний, ямковий, який ми так ненавидимо. Лише для того, щоб не ходити, не отримувати дозволи в ДАБІ. Яку б документацію ти не приніс, тебе все одно відправлять на бек-офіс – і доведеться пройти 100 кіл пекла для того, щоб змусити тебе занести ці гроші.

Зараз ДІАМ хабарів не бере, але залишилися місцеві органи державного будівельного архітектурного контролю, які в цьому пов'язані. У нас багато різних історій про корупційні дії. Для того, щоб усе це змінити, потрібно міняти не вивіску, а правила. Правила можна змінити тільки зміною законодавства. Законопроект цей у першому читанні підтримали 309 народних депутатів. При чому з усіх фракцій, крім «Батьківщини». Це говорить про те, що не важливо, де депутат працює - у комітеті

освіти чи спорту, чи будь-якому недотичному до містобудування - але про корупцію в ДАБі знають усі.

Якщо всі процеси цифровізовані, документи в електронному вигляді, вони підписуються електронними цифровими підписами, дуже просто ідентифікувати, хто їх не/видав. Дуже просто звертатися з питаннями відповідальності за якісь порушення або що.



Фото: facebook/Державна інспекція архітектури та містобудування України

Одним з перших законопроектів, які Зеленський визначив як невідкладні, якраз і було створення [єдиної електронної державної системи у сфері будівництва](#). Вона вже створена, наповнюється, щодня розвивається. Але для того, щоб вона працювала, щоб не було втручання чиновників, була певна прозорість, електронні документи були не у вигляді ПДФ - коли ти зробив скан з якимись печатками підробленими - й ухвалюється цей законопроект.

Тобто залив документи, поставив електронний підпис проєктант, який розробляв проєктну документацію. Ця документація перевіряється експертною організацією у системі: експерти ставлять 7 чи 10 електронних підписів. І так по всьому ланцюжку будівельного процесу. А для того, щоб мінімізувати вплив ДАБІ, ми введення в експлуатацію робимо через новостворені органи містобудівного контролю. Такими органами можуть залишатися органи місцевого самоврядування (відповідні департаменти), і можуть працювати приватні структури, як приватні нотаріуси, приватні бюро технічної інвентаризації. Такі працюють у всьому світі - в Європейському Союзі, Сполучених Штатах Америки, навіть в Австралії.

Ці структури можуть працювати ефективно лише тоді, коли зрозуміла відповідальність – кримінальна і адміністративна. Підвищення відповідальності якраз і регулює інший законопроект 5877. Він вводить для юридичних і фізичних осіб за порушення драконівські штрафи, а для людей – кримінальну відповідальність. Якщо у тебе незаконне будівництво або будівництво, яке призводить до тяжких наслідків – тюрма. З іншого боку, аналізуючи, що відбувається в наших Києві, Одесі, це просто вже...

У Києва немає Генплану. Для початку.

Зважте: нема актуального. Генплан є, але сучасного, за яким можна працювати, немає. У Києві дуже багато незаконного будівництва, будівництва з порушеннями. Тому що завжди можна домовитися з чиновником.



Фото: facebook/Державна інспекція архітектури та містобудування України

ДІАМ завершила позапланову перевірку на об'єкті будівництва за адресою Микільсько-Слобідська, 7-9 у Києві

Зараз цю функцію на себе перебрав Мінкульт, усе працює за красивою схемою. Припустімо, є якась ділянка або якийсь об'єкт, який може мати ознаки історичної спадщини або пам'ятки архітектури, то він не буде включений або виключений з відповідного переліку - навіть ще не реєстру, просто переліку, - якщо питання з Мінкультом не буде вирішене.

Розкажу про Мінкульт і про ці реєстри. Ми за два роки створили електронну систему, яка зараз наповнюється. Мінкульт за два роки не створив навіть реєстру пам'яток культурної спадщини.

Ну, логічно, це ж не вигідно робити.

Є якісь таблички в екселі, ворді, воно все розповзається, і ти не можеш зібрати це до купи. Ми зараз в активних перемовинах з Мінкультом, тому що ми вже пройшли весь шлях від моменту написання законодавства до технічної імплементації системи. Ми говоримо, що давайте, дорогі колеги, ми допоможемо створити цю систему разом з Мінцифри. Це буде не окрема система, а реєстр, інтегрований з іншими реєстрами для того, щоб і система, яка працює у сфері будівництва, могла його перевіряти.

Наприклад, коли забудовник отримує певний дозвіл, звертається до всіх реєстрів. Якщо це в реєстрі охорони пам'яток культурної спадщини, то система автоматично відмовляє в початку такого будівництва чи в демонтажі такої будівлі.

У нас є концепція. Ми хотіли, щоб це було певне "єдине вікно". Розробили проєктну документацію – її потрібно віднести на експертизу. Якщо вона стосується об'єкта, який, наприклад, є пам'яткою, вона через єдину електронну систему, через зрозуміле електронне вікно відправляється до Мінкульту. Ми бачимо, хто відправив, коли відправив, коли її отримали. А Мінкульт дає своє зауваження чи погодження також у цій системі і також у певний проміжок часу. Тому що в Мінкульті буває так, що рішень немає пів року - рік, документи загубилися.



Фото: Макс Требухов

І це ж ви говорите про нинішній стан справ?

Так. Потім там немає критеріїв, наприклад, що дивиться Мінкульт? На підставі чого він перевіряє? Архітектурного опорного плану, який не затверджений? З цим узагалі біда. Ми зачіпаємо пласт охорони культурної спадщини. У нас 401 історичне місто, і лише 156 міст мають історико-архітектурні опорні плани. Про що ми говоримо?

**Два роки [Мінкульт очолюють висуванці від «Слуги народу»](#).
Можна було б хоча б ці опорні плани розробити.**

Тема Мінкульту і всього, що там відбувається у сфері будівництва, дуже болісна. У нас наради тривають по три-чотири години. На жаль, не було діалогу із заступницею міністра Світланою Фоменко. Я намагалася по-різному – тиснути, ласкаво говорити, ми приходили з купою юристів. Дарма.

Ви ж розумієте, що [Світлана Фоменко](#) виконує

розпорядження свого начальства?

Не впевнена. Зараз там нова очільниця цього напрямку. У нас є діалог, і сподіваюсь, що через тотальну цифровізацію почнуться зрушення.

Штраф за знесення будівлі, внесеної до реєстру історичних пам'яток, становить 119 тисяч 605 гривень. «Страшні» гроші. Зніс історичну будівлю – заплатив 120 тисяч гривень, і проблем немає.

Це була пропозиція. Зараз узагалі ніяких штрафів немає. Ця сума визначалась у проєкті закону до першого читання.

А чому лише 120 тисяч гривень?

До другого читання штраф збільшили до 20 мільйонів. Пройшли підкомітет.

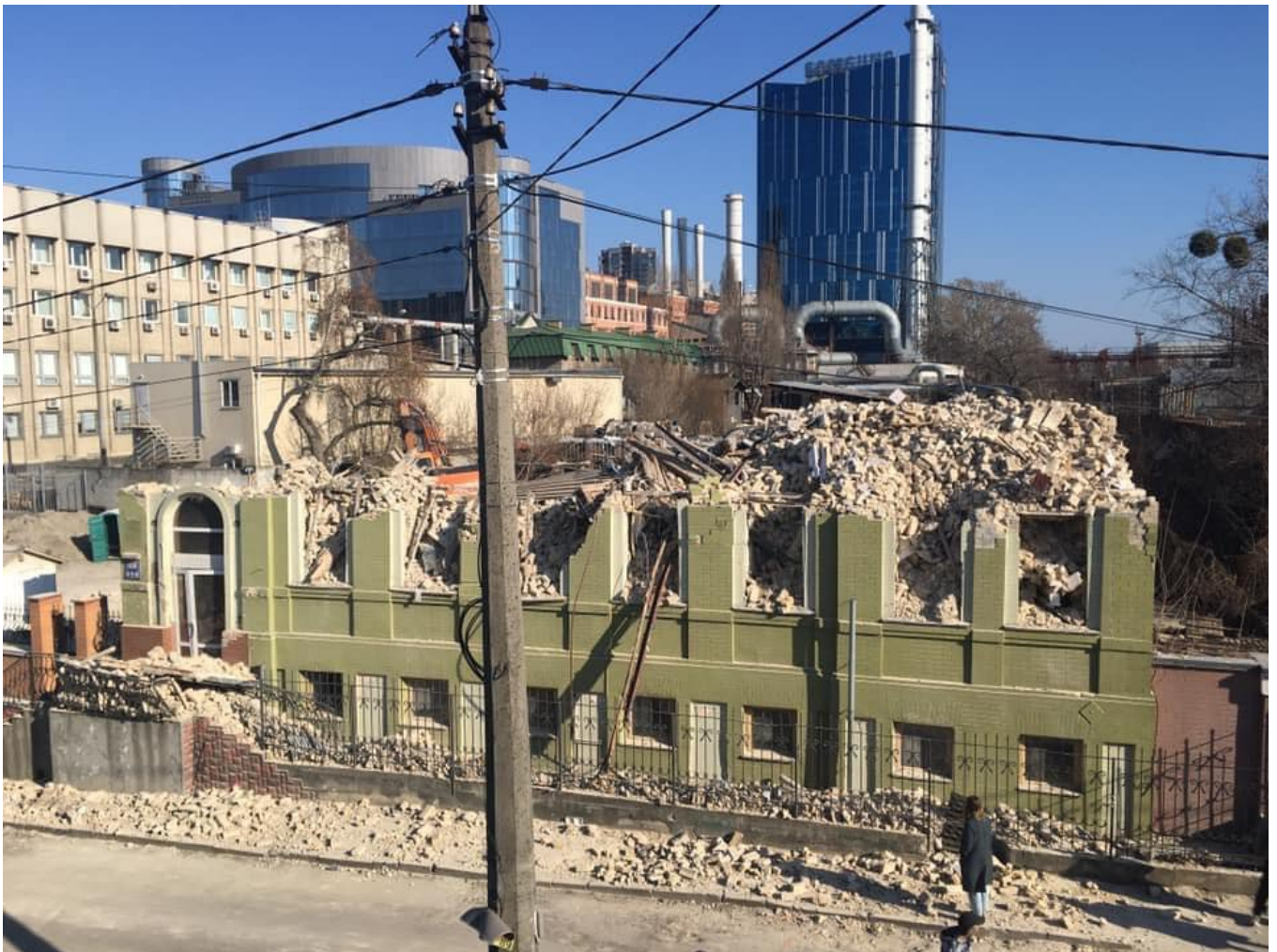


Фото: пресслужба прокуратури Києва

Демонтаж історичного будинку Уткіна, розташованого на вулиці Симона Петлюри.

Законопроект 5655 розкритикувала Спілка архітекторів.

Вони говорять, що цей законопроект обмежує авторські права архітекторів, особливо, коли йдеться про будівництво за бюджетні кошти. Що це передача контролю над будівництвом до рук приватних компаній, тотальна концентрація влади у сфері Мінрегіону. Мовляв, їхні побажання не враховані. Що взагалі відбувається?

В Україні є не тільки Спілка архітекторів. Є Гільдія інженерних проєктувальників. Організація, яка об'єднує експертні організації. Організація, яка об'єднує інженерів технічного нагляду і яка працює з інженерами-консультантами. Усе це учасники будівельного процесу. Не подобається законопроект тільки архітекторам. Через низку причин.

Перша – в ньому є пункт, який говорить про те, що якщо архітектор або інженер-проєктувальник проєктує за бюджетні кошти, він зобов'язаний передати замовнику, тобто державі або органу місцевого самоврядування, або громаді, майнові права на проєктну документацію. Тобто ми не говоримо про немайнове авторське право, але майнові, будь ласка, передайте. Для того, щоб держава могла вільно розпоряджатися, якщо захоче щось перебудувати чи передати цей проєкт на використання іншій громаді абощо.

Це стало яблуком незгоди. І тут ми не можемо знайти порозуміння. Тому що для архітекторів це гроші. Коли ти забираєш у них майнові права і потім можеш передати цю проєктну документацію або залучити іншого архітектора, який буде працювати з цією документацією, ти вже не повинен приходити до архітекторів і кланятися. Тому ми всі добре розуміємо, за що

борються архітектори.

Міністерство економіки, Мінкульт, Мінрегіон, Мінінфраструктури, обласні державні адміністрації підтримують, щоб така норма в законопроекті залишилася. Коли ми почали конфліктувати з архітекторами, я подала правку стосовно того, щоб цю норму виключити. Тому що авторське право не основний предмет регулювання цього закону. І, звичайно, мені як одному з основних авторів не хотілося, щоб була якась напруга навколо такої світлої реформи. Архітектори присутні на кожному підкомітеті, де розглядається цей законопроект. На підкомітеті, де вони також були присутні, ця правка була проголосована, ухвалена комітетом, і норма щодо авторського права відхилена. Сподіваюсь, що законопроект підтримає комітет і зала, тому що, повторюсь, основна задача – це боротьба з корупцією і налагодити правила. Але архітектори сказали, що нам не вірять.



Фото: Макс Требухов

Архітектори під час акції проти прийняття законопроекту №5655

під Офісом президента у Києві, 16 листопада 2021 р.

Вони говорять, що раніше були однакові права і можливості в підрядника, замовника, архітектора. Зараз у архітекторів залишилися тільки зобов'язання, тоді як у замовника і підрядника всі карти на руках, а відповідальність натомість уся на архітекторах. Їх це дуже бентежить.

Проблема в тому, що треба читати законопроект, щоб робити такі висновки. Думаю, що ті архітектори, які проти, його здебільшого не читали. А комусь вигідно, щоб цей законопроект не був ухвалений або затягувати його ухвалення. Він забирає 10 мільярдів гривень з бек-офісів нечесних чиновників. 10 мільярдів гривень – це величезна сума, і ці чиновники, люди, які пов'язані в корупційних схемах, правоохоронці, криміналітет, здатні використовувати різні механізми. З 2011 року це кубло надзвичайно сильне. Воно може використовувати архітекторів як рушійну силу для того, щоб гальмувати цей законопроект. Це кубло може робити замовні медіакампанії проти ухвалення.

Єдина державна електронна система у сфері будівництва передбачає, що функцію контролю можуть виконувати й приватні структури. Це потенційно високий корупційний ризик – адже що заважає забудовнику створити таку структуру?

Це неправда. Поясню на прикладі експертизи. У нас експертиза також у приватних руках. Можуть бути державні компанії, можуть - приватні. На всю країну працює 50 експертних організацій. Якщо кожен забудовник захоче створити приватного контролера, по-перше, не факт, що він знайде контролера - це ж сертифіковані, застраховані фахівці. І таких людей із сертифікатами не сотні. До того ж це не така вже й дешева історія.

Чому архітекторів так хвилює питання створення приватних структур? У нас же архітектори не державні. Вони працюють на

приватному полі. Роблять те, що їм скаже замовник - спотворюють наші міста своїми монстрами на Подолі, будинками з хмаринками на Лук'янівці тощо. То чому саме архітектори кажуть: давайте ми будемо приватним сектором, а допомагати замовнику вводити в експлуатацію буде держава. Держава уже наконтролювала - ми бачимо колосальний безлад у містобудівній сфері. Гірше, ніж до сьогодні, вже не буде.



Фото: Макс Требухов

Після ухвалення закону видані ДАБІ дозволи актуальні до завершення будівництва?

Так. Закон же не ухвалений.

А після ухвалення все, що було наштамповано, залишиться чинним?

Є суди. Їх можна використовувати. Є перевірки. Зараз та сама ДІАМ проводить перевірку дозволів, які надавалися ДАБІ.

Який там механізм?

Анулювати дозвіл можна тільки через суд. Раніше працювала така норма, коли ДАБІ могли анулювати навіть містобудівні умови та обмеження. І це теж була годівничка. Органи місцевого самоврядування виступали як загоничі - надавали містобудівні умови та обмеження, а ДАБІ ці містобудівні умови та обмеження скасовувала.

І ви несете гроші, щоб дозволи повернути?

Так. Тому залишилося тільки право анулювання дозволів через суд.

Ми зробили в цьому законі ще одну важливу річ, яка стосується зобов'язання органів місцевого самоврядування, - моніторити незаконні забудови на своїх територіях. Тому що зараз місто не бачить, що в нього на місці протезної майстерні зростають 24 поверхи або на спортивному майданчику виростає заправка. З ухваленням закону так більше не буде. Будь ласка, слідкуйте за своїми територіями, моніторте, вносьте дані в електронну систему.

Хто саме на місцевому рівні має за це відповідати?

Органи місцевого самоврядування. У всіх є департаменти архітектурно-будівельного контролю.



Фото: ombudsman.gov.ua

Подякують, що ви є лобісткою однієї з конфедерацій будівельників, яку очолює [Лев Парцхаладзе](#). Чи може це якось позначитися на вашій політичній діяльності з розбудови «Слуги народу»?

Не можу бути лобісткою, тому що в мене немає бізнесу, який пов'язаний з будівництвом. Компанії, де в мене є частка, не займаються безпосередньо будівництвом. Вони мають справу з питаннями, які пов'язані з будівельним аудитом, консультаціями, але не будівництвом. Тому в мене немає жодного конфлікту інтересів.

Взагалі, я фанат будівництва. У мене є спеціальна освіта, досвід. Мої руки і мої команди створювали об'єкти, які несоромно показувати. Я ними пишаюся. Але на позиції голови партії буду сконцентована на інших задачах. Однак законопроект 5655 буде ухвалений 100%, тому що всі справи, за які я берусь, усі законопроекти, де я є першим автором, ухвалюються.